

VISO Årsrapport 2022

Marts 2023

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.sbst.dk

Indhold udarbejdet af VISO, Social- og Boligstyrelsen.

Udgivet marts 2023

Download eller se rapporten på
www.sbst.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse af kilde.

digital isbn: 978-87-94371-62-9

Indhold

Indledning	2
Resume	3
1. Behovet for rådgivning fra VISO	6
1.1 Henvendelser	6
1.2 Rådgivningsforløb	7
2. Koordinering af specialrådgivning	12
3. Leverandørstyring og -samarbejde	13
3.1 Udbud	13
3.2 Kvalitetssikring og udvikling af leverandørnetværket	14
4. VISOs udviklingsprogram	15
5. Vidensarbejde	17
5.1 Selektiv mutisme	17
5.2 Tjeklister til at forebygge udadreagerende adfærd hos personer med udviklingshæmning ..	17
5.3 Udviklingshæmning og problematisk forbrug af rusmidler	18
5.4 Temadage om autisme og belastningsreaktioner	19
5.5 VISOs podcast	19
5.6 VISO-konferencen	20
5.7 Igangværende projekter	20
6. Kvalitetssikring	22
6.1 Tilfredsheden med VISOs rådgivning	22
6.2 Kommunesurvey 2022	24
7. Øvrige aktiviteter i VISO	25
7.1 Task Force	25
7.2 Socialfaglig rådgivning i forhold til COVID-19	25
7.3 Socialfaglig rådgivning i forhold til fordrevne ukrainere	25
8. Økonomi	26

Indledning

Social- og Boligstyrelsen præsenterer i denne årsrapport et overblik over VISOs virke i 2022. Rapporten fokuserer på udviklingen i efterspørgslen efter rådgivning, vidensarbejdet, samarbejdet med leverandørerne, kvalitetssikringen af rådgivningen samt budgettet og regnskabstallene.

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) blev etableret og forankret i den daværende Servicestyrelse i forbindelse med kommunalreformen i 2007. VISO tilbyder gratis vejledende specialrådgivning og udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Rådgivningsforløbene varetages i samarbejde mellem VISO og et landsdækkende netværk af 90 højt specialiserede leverandører i kommunalt, regionalt og privat regi. Forløbene omhandler børn, unge og voksne, der er socialt udsatte eller har et handicap. VISO har endvidere til opgave at indsamle og formidle viden med henblik på at styrke rådgivnings- og udredningsarbejdet og den sociale praksis i kommuner og tilbud.

Herudover har VISO siden 2014 varetaget en koordinerende rolle i forhold til den mest specialiserede specialrådgivning om syn, høretab, døvblindhed, epilepsi samt førskolebørn med svære kommunikative problemer mv. (KaS-området).

Årsrapporten er blandt andet baseret på registreringer i VISOs administrative system til styring og dokumentation af henvendelser og rådgivningsforløb (VIAS). Systemet anvendes både af VISO og af leverandørernes specialister og administrative medarbejdere. Registreringerne omfatter henvendelser, målgrupper, problematikker, sagsskridt, anbefalinger mv.

Resume

Færre henvendelser og rådgivningsforløb

VISO modtog 4.279 henvendelser i 2022, hvilket er 912 færre end i 2021 svarende til et fald på 17,5 pct. i forhold til 2021. Herudover modtog VISO 101 henvendelser om håndtering af COVID-19 i 2022, hvilket er 660 færre henvendelser end i 2021.

COVID-19 kan også have påvirket antallet af henvendelser til VISO på anden vis, idet regioner, kommuner, tilbud mv. har måtte omstille planlagt aktivitet for at prioritere andre opgaver, hvilket kan have skabt et efterslæb. Faldet kan også tilskrives iværksættelsen af en række initiativer i 2021, der skulle mindske et potentielt merforbrug i det pågældende år.

VISO igangsatte i 1.673 rådgivningsforløb i 2022, hvilket er 196 færre end i 2021. Det udgør et fald på 10 pct. Langt de fleste forløb blev igangsat efter henvendelse fra kommunale forvaltninger og tilbud.

VISO har en koordinerende rolle i forhold til seks leverandørers specialrådgivning om syn, høretab, døvblindhed, epilepsi samt førskolebørn med svære kommunikative problemer mv. (KaS-området). Kommuner og borgere henvender sig direkte til disse leverandører, der visiterer til deres egne ydelser. Leverandørerne fik 4.011 henvendelser i 2022. Det er 199 færre end i 2021, hvilket udgør et fald på ca. fem pct. Leverandørerne igangsatte 1.075 forløb. Det er 35 færre end i 2021 svarende til et fald på tre pct.

Fortsat høj tilfredshed med VISO

I 2022 svarede 91 pct., at de var tilfredse eller meget tilfredse med rådgivningsforløbene. I 2021 var 94 pct. tilfredse hermed. Endvidere viste den årlige rundspørge i kommunerne, at 84 pct. af respondenterne vurderede, at forløbene bidrog til at skabe den ønskede forandring. I 2021 vurderede 88 pct., at forløbene bidrog til en sådan forandring.

Samarbejde med en række aktører om viden

VISO samarbejdede i 2022 med flere aktører, herunder leverandørnetværket, om udvikling af viden. VISO udgav en rapport om selektiv mutisme, som fremhæver indefra-perspektivet og giver praksisnære perspektiver på, hvordan man bedst hjælper børn med selektiv mutisme og deres netværk.

VISO har også videreudviklet på et redskab om otte beskyttende faktorer og udviklet tjeklister til sociale tilbud, der kan bruges til at mindske og forebygge udadreagerende adfærd hos personer med udviklingshæmning. Tjeklisterne er et dialogredskab, som kan klæde tilbud bedre på til at håndtere udadreagerende adfærd, og på den baggrund kan der iværksættes tiltag, som kan styrke borgerens trivsel og forebygge adfærden. VISO har også udarbejdet en video til tjeklisterne, der giver en kort indføring i, hvordan de kan anvendes.

VISO udgav også en rapport om udviklingshæmning og problematisk forbrug af rusmidler i samarbejde med Metodecentret. Metodecentret udviklede en prototype på en ny støtte- og behandlingsindsats baseret på blandt andet syv handleprincipper, der har fokus på at øge målgruppens trivsel og afhjælpe deres rusmiddelproblemer. Prototypen er udviklet med henblik på videre modning, afprøvning og udbredelse.

VISO afholdte i 2022 en række temadage om autismspektrumsforstyrrelser og belastningsreaktioner, hvor VISO-leverandører holdt oplæg om viden og redskaber til samarbejdet med målgruppen og sagsbehandlingen. VISO vil fortsætte med at udbyde temadage i 2023 på en række områder.

VISO formidlede i 2022 for første gang faglig viden gennem seks podcasts, hvor specialister, fagfolk, sagsbehandlere, pårørende, forskere og ansatte i VISO kommer til orde. Serien af podcasts omhandlede VISOs ydelser, komplicerede anbringelsessager, børn med autismspektrumsforstyrrelser og bekymrende skolefravær, voksne med udviklingshæmning og udadreagerende adfærd, selektiv mutisme for fagfolk og selektiv mutisme for forældre. VISO vil fortsætte med at formidle faglig viden gennem podcasts fremover.

Nye kontrakter med leverandører på voksenområdet

VISO gennemførte i 2021 et udbud på hele voksenområdet, hvor der blev den 1. maj 2022 blev indgået nye kontrakter på hele voksenområdet, som løber i fem år frem til 30. april 2027. Udbuddet vedrørende senfølger efter seksuelle overgreb blev genudbudt primo 2022, da VISO fik brug for at udvide antallet af udbudte timer. Den nye kontrakt vedrørende senfølger efter seksuelle overgreb trådte i kraft pr. 1. juni 2022.

Derudover gennemførte VISO i 2022 en række undervisnings- og erfaringsudvekslingsforløb for VISOs specialister om specialistrollen, forløbsprocessen og administrative procedurer. VISO udarbejdede også 11 korte videoklip, som guider leverandørerne i brug af VIAS-systemet.

Brugbar rådgivning og viden i VISOs udviklingsprogram

VISO indledte i 2022 et udviklingsprogram med formålet om at sikre fortsat relevant og brugbar rådgivning, understøtte praksisudvikling, bidrage med viden og data til resten af Social- og Boligstyrelsen og tilrettelægge processer, der gør VISO mere handlekraftig. Udviklingsprogrammet har fem spor, hvor spor et omhandler en styrket anvendelse af viden og redskaber fra VISO i praksis. Spor to sætter fokus på en styrket lokal forankring af viden fra VISOs rådgivning, og spor tre omhandler udviklingen af flere ydelsestyper. Spor fire ser på muligheden for at få øget viden om rådgivnings virkning på borgerniveau, og spor fem lægger en datastrategi for VISO.

VISO har inddraget en række interessenter i arbejdet med udviklingsprogrammet, herunder KLs ledernetværk på myndighedsområdet, de administrative styregrupper på socialområdet i Kommunekontakttrådene (KKR), øvrige kommunale/regionale ledere og medarbejdere samt VISOs leverandører. Arbejdet med udviklingsprogrammet fortsætter i 2023.

Økonomi

VISOs bevilling til indkøb af rådgivnings- og vidensydelser var på 142 mio. kr. i 2022. Der blev brugt 112,3 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 29,7 mio. kr. Det kan blandt andet tilskrives en række initiativer i 2021, som skulle nedbringe et forventet merforbrug og virkninger af COVID-19. På KaS-området var bevillingen 108 mio. kr. i 2022. Heraf blev brugt 105,6 mio. kr. svarende til et mindreforbrug på 2,4 mio. kr.

1. Behovet for rådgivning fra VISO

1.1 Henvendelser

VISO modtog 4.279 henvendelser om komplicerede sager på social- og specialundervisningsområdet i 2022, *jf. tabel 1*. Det er 912 færre end i 2021 svarende til et fald på 17,5 pct. På de hovedområder, som henvendelserne bliver kategoriseret efter, var faldet omtrent lige stort: 18 pct. på både voksen- og specialundervisningsområdet og 13 pct. på børne- og ungeområdet. Udviklingen skyldes blandt andet en række initiativer, som VISO iværksatte i 2021 for at mindske et potentielt merforbrug, *jf. afsnit 1.2*. Herudover fik VISO godt 100 henvendelser om socialfaglige spørgsmål i relation til COVID-19.

Tabel 1

Antallet af henvendelser i alt og fordelt på hovedområder, 2014-2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Voksne	1.941	2.012	2.337	2.377	2.194	2.698	2.938	2.534	2.081
Børn og unge	1.045	1.203	1.305	1.461	1.429	1.563	1.713	1.545	1.341
Specialundervisning	655	777	914	882	949	1.150	1.066	978	803
Andet	195	127	148	109	131	132	148	134	54
I alt	3.836	4.119	4.704	4.829	4.703	5.543	5.865	5.191	4.279

Antallet af henvendelser om COVID-19

Voksne	1.897	538	66
Børn og unge	678	158	19
Specialundervisning	65	19	3
Andet	121	46	13
I alt (COVID-19)	2.761	761	101
I alt	8.626	5.952	4.380

- 'Andet': Kan handle om forhold, der går på tværs af de tre hovedområder, eller om at løfte kvaliteten i myndighedsarbejdet.
- Der blev den 18. marts 2020 oprettet en hotline i VISO, hvor fagfolk og borgere kunne henvende sig for at få rådgivning og vejledning om håndtering af myndighedernes retningslinjer om COVID-19 på socialområdet.

1.2 Rådgivningsforløb

Det bliver altid vurderet, om en henvendelse falder inden for VISOs ansvarsområde. I givet fald kan det være tilstrækkeligt at yde telefonisk rådgivning uden at igangsætte et rådgivningsforløb sammen med specialister fra leverandørnetværket. Men ofte handler en henvendelse om så komplekse problemstillinger, at der skal gennemføres et rådgivningsforløb på typisk seks til otte måneder. Hvis en henvendelse ikke er relevant for VISO, henvises videre til rette part – for eksempel kommunen, Ankestyrelsen eller Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH).

I 2022 igangsatte VISO 1.673 rådgivningsforløb, *jf. tabel 2*. Det er 196 færre end i 2021 svarende til et fald på 10 pct. Fra 2021 til 2022 faldt antallet af forløb 14 pct. på voksen- og 22 pct. på specialundervisningsområdet, mens antallet steg 4 pct. på børne- og ungeområdet.

Tabel 2

Antallet af rådgivningsforløb i alt og fordelt på hovedområder, 2014-2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Voksne	949	1.033	1.047	1.073	955	1.137	1.170	1.005	862
Børn og unge	425	495	531	539	519	508	594	530	553
Specialundervisning	282	336	353	318	343	398	341	292	228
Andet	77	56	56	41	52	65	67	42	30
I alt	1.733	1.920	1.987	1.971	1.869	2.108	2.172	1.869	1.673

- VISOs centrale enhed har modtaget en række henvendelser i 2022, som potentielt kan blive til rådgivningsforløb. Derfor indeholder antallene i 2022 en estimeret andel af disse potentielle forløb.
- 'Andet': Kan handle om forhold, der går på tværs af de tre hovedområder eller om at løfte kvaliteten i myndighedsarbejdet.
- 181 af de 1.673 forløb i 2022 er håndteret og afsluttet af en VISO-konsulent i Social- og Boligstyrelsen uden inddragelse af specialister i leverandørnetværket.

VISO vurderer blandt andet efter dialog med kommunerne, at det samlede fald i antallet af rådgivningsforløb i nogen grad kan tilskrives de initiativerne i 2021 for at sikre budgetoverholdelse. I et af initiativerne skærpede VISO kravene til kommunernes afdækning af borgeres behov og inddragelse af netværket, *før* de kontakter VISO. Det har ifølge nogle kommuner betydet, at de i en række sager har fundet den fornødne ekspertise in-house, og derfor ikke har haft behov for at inddrage VISO. Det gælder blandt andet i forhold til nogle af de store målgrupper som mennesker med autisme og udviklingshæmning, hvor nogle kommuner ellers ville have søgt vejledende rådgivning og udredning fra VISO. I 2022 er andelen af henvendelser, der fører til rådgivningsforløb, steget. Det indikerer, at VISO i højere grad rådgiver i sager, hvor der er behov for VISOs højt specialiserede viden. En anden forklaring på det generelle fald i antallet af forløb er, at kommuner, tilbud mv. som følge af COVID-19 har måtte omstille planlagt aktivitet for at prioritere andre opgaver, hvilket kan have skabt et efterslæb.

VISOs rådgivning om kvalitet i myndighedernes sagsbehandling

VISO har siden 2018 tilbudt kommunale myndigheder rådgivning med henblik på at løfte den socialfaglige kvalitet af deres sagsbehandling. Det gælder i sager, der typisk er præget af et højt konfliktniveau og samarbejdsproblemer. Denne rådgivning leveres i forlængelse af eller sideløbende med et VISO-rådgivningsforløb omhandlende borgere. VISO igangsatte 15 rådgivningsforløb i 2022. VISO forventer at gennemføre flere forløb i 2023.

VISOs rådgivning i sager om adoption uden samtykke

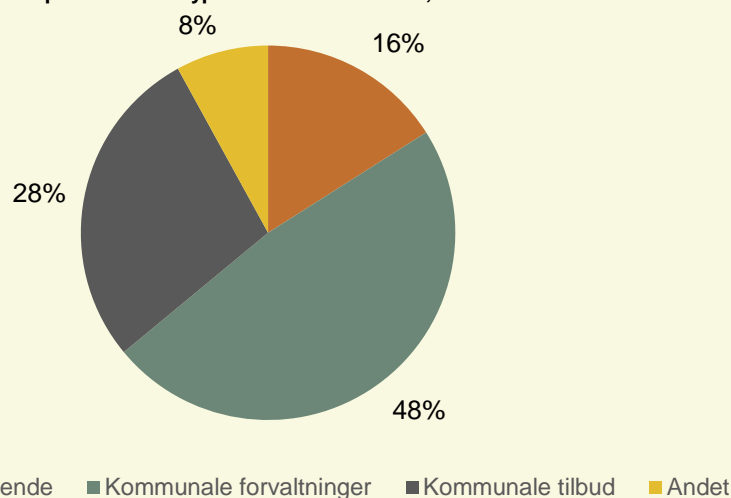
VISO modtog i 2022 81 henvendelser fra kommunerne om adoption uden samtykke. VISO ydede rådgivning i 35 enkeltsagsforløb og afholdt temadagsforløb om adoption uden samtykke i fem kommuner. VISO afholdt to møder for netværket af specialister og konsulenter, der rådgiver om adoption uden samtykke. Formålet var at understøtte videns- og erfaringsudvekslingen på området.

Social- og Boligstyrelsen får som en del af aftalen *Børnene Først* en permanent årlig bevilling på 2,9 mio. kr. fra ikrafttrædelse af Barnets Lov. Bevillingen skal styrke VISOs rådgivning om adoption uden samtykke. VISO skal styrke og videreudvikle sine rådgivningstilbud og viden på området med henblik på at understøtte kommunernes kendskab til og anvendelse af de nye regler om adoption uden samtykke. Det skal ske via flere enkeltsags- og temadagsforløb, nye typer rådgivning samt indsamling, produktion og formidling af viden til gavn for praksis. VISO arbejdede i 2022 med at planlægge, udvikle og forberede sin fremadrettede rolle og funktion på dette område.

Hvem henvender sig til VISO?

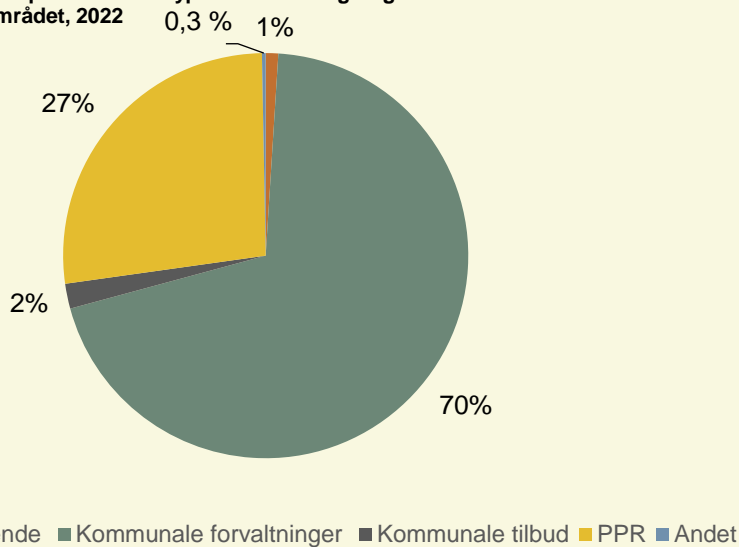
Knap halvdelen (48 pct.) af VISOs rådgivningsforløb på voksenområdet blev i 2022 igangsat efter henvendelse fra kommunale forvaltninger, mens 28 pct. og 16 pct. blev igangsat efter henvendelse fra henholdsvis kommunale tilbud og borgere og pårørende, *jf. figur 1* på næste side.

Figur 1
Rådgivningsforløb fordelt på henvendertype for voksenområdet, 2022

- Rådgivning på KaS-området er ikke inkluderet i figuren.
- 'Andet': Private, regionale og statslige aktører, der har henvendt sig til VISO efter aftale med kommunen.

Figur 2
Rådgivningsforløb fordelt på henvendertype for børne- og ungeområdet samt specialundervisningsområdet, 2022

- Rådgivning på KaS-området er ikke inkluderet i figuren.
- 'Andet' er private, regionale og statslige aktører, der har henvendt sig til VISO efter aftale med kommunen.

70 pct. af rådgivningsforløbene på børne- og ungeområdet samt specialundervisningsområdet blev i 2022 igangsat efter henvendelse fra kommunale forvaltninger, mens PPR og kommunale tilbud stod bag henvendelserne i henholdsvis 27 og 2 pct. af forløbene. 1 pct. af forløbene blev sat i gang efter henvendelse fra borgere og pårørende, *jf. figur 2*.

Fordelingen af henvendertyper på de tre hovedområder i 2022 følger mønstret fra de senere år.

Målgrupper

VISO registrerer i næsten alle rådgivningsforløb, at borgerne har problemstillinger, som omhandler flere målgrupper, *jf. tabel 3*. Det afspejler, at VISOs rådgivning retter sig mod de mest specialiserede og komplicerede problemstillinger på det sociale område og på specialundervisningsområdet. I lighed med tidligere år vedrørte flest rådgivningsforløb i 2022 borgere med autismespektrumsforstyrrelser, udviklingshæmning og udadreagerende adfærd, *jf. tabel 3*.

Tabel 3

Antallet af registrerede målgrupper i rådgivningsforløb, 2020-2022

	2020	2021	2022
Autismespektrumsforstyrrelser	635	559	515
Udviklingshæmning	468	401	366
Udadreagerende adfærd	427	356	329
Opmærksomhedsforstyrrelse	335	306	292
Angst	380	323	288
Social isolation	252	250	224
Omsorgssvigt	269	263	222
Skolevægning	198	181	187
Seksuelt overgreb	213	256	184
Kommunikationsnedsættelse	221	151	156
Stressbelastning	213	195	155
Medfødt hjerneskade	182	138	152
Depression	199	132	148
Tilknytningsforstyrrelse	145	129	139
Forandret virkelighedsopfattelse	161	149	133
Selvskadende adfærd	142	148	125
Intellektuel/kognitiv forstyrrelse	144	120	120
Erhvervet hjerneskade	182	141	110
Mobilitetsnedsættelse	142	111	108
Personlighedsforstyrrelse	136	106	108
Anbringelser	-	18	96
Selvmodstanker eller -forsøg	96	96	87
Udviklingsforstyrrelse af tale og sprog	85	84	84
Stofmisbrug	119	100	75
Udviklingsforstyrrelse	69	78	74
Alkoholmisbrug	107	70	70
Indadreagerende adfærd	61	84	68
Voldeligt overgreb	60	63	65
Demens	106	71	63
Epilepsi	77	73	62
Spiseforstyrrelse	69	68	60
Sjældent forekommende funktionsnedsættelse	56	65	51
Seksuelt krænkende adfærd	76	61	46
Udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder	61	46	46
Synsnedsættelse	54	49	39

	2020	2021	2022
Udviklingsforstyrrelse af sansemotoriske færdigheder	25	28	38
Æresrelateret konflikt	53	48	31
Personfarlig kriminalitet	30	31	26
Hørenedsættelse	40	41	25
Selektiv mutisme	-	7	23
Multipel funktionsnedsættelse	27	20	20
Kønsidentitetsproblematik	-	1	19
Ikke relevant	16	30	17
Ikke-personfarlig kriminalitet	30	29	15
Dømt til strafferetlig foranstaltning	24	23	14
Flygtning	24	34	12
Samlermani (hoarding)	-	6	10
Erhvervet døvblindhed	15	14	8
Hjemløshed	11	18	7
Prostitution	6	5	3
Krigsveteran	4	0	2
Medfødt døvblindhed	4	7	2
CI-opereret	1	0	0
COVID-19	20	1	0

- Rådgivningsforløb på KaS-området er ikke inkluderet i tabellen.
- VISO har modtaget henvendelser i 2022, som potentielt kan blive til rådgivningsforløb. Derfor forventes det, at antallet af registrerede målgrupper for 2022 vil stige.
- Det er fra marts 2020 blevet muligt at registrere rådgivning om COVID-19.
- '1' skyldes, at målgruppen ikke var oprettet i det givne årstal.

Rådgivning i gruppeforløb

VISO tilbyder også rådgivning, når en kommune eller et tilbud har brug for at løfte kompetence-niveauet og kvalificere indsatsen i forhold til en gruppe af borgere med nogenlunde ensartede problematikker.

Tabel 4 viser antallet af disse gruppeforløb siden 2015 fordelt på hovedområderne. Antallet af forløb svinger over årene. I 2022 var der 54 forløb, hvilket er ni flere end i 2021.

Tabel 4

Antallet og fordelingen af gruppeforløb på hovedområder, 2015-2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Voksne	47	35	24	33	37	39	27	25
Børn og unge	23	35	16	13	13	16	9	16
Specialundervisning	9	5	13	7	16	7	8	13
Andet	0	1	0	8	2	3	1	0
I alt	79	76	53	61	68	65	45	54

- Rådgivningsforløb på KaS-området er ikke inkluderet.
- VISO centrale enhed har modtaget en række henvendelser i 2022, som potentielt kan blive til rådgivningsforløb. Derfor indeholder antallet af gruppeforløb for 2022 en estimeret andel af disse potentielle forløb.
- 'Andet': Typisk gruppeforløb, der omhandler forhold, som går på tværs af de tre hovedområder.
- 5 af de 16 gruppeforløb i 2022 på børne- og ungeområdet er temadagsforløb om adoption uden samtykke.

2. Koordinering af specialrådgivning

VISO har til opgave at koordinere den mest specialiserede specialrådgivning (KaS) om syn, høretab, døvblindhed, epilepsi samt førskolebørn med svære kommunikative, sociale, udviklingsmæssige eller motoriske vanskeligheder. VISO har kontrakt med seks leverandører, som foruden rådgivning afholder kurser, udvikler viden samt udarbejder materialer. Materialeproduktionen er målrettet børn og unge med høretab, børn og unge med synstab og døvblinde børn og unge.

Den samlede årlige ramme var 108 mio. kr. i 2022. Leverandørerne er forpligtet til at levere et bestemt antal rådgivningsforløb og udredninger inden for deres respektive ramme. Kommuner og borgere henvender sig direkte til leverandørerne, der visiterer til deres egne ydelser.

Tabel 5 viser, at KaS-området seks leverandører fik 4.011 henvendelser i 2022. Det er 199 færre end i 2021 svarende til et fald på cirka 5 pct.

Tabel 5

Antallet af henvendelser til de seks leverandører på KaS-området, 2018-2022

2018	2019	2020	2021	2022
4.236	4.287	4.125	4.210	4.011

- Siden 2018 har de seks KaS-leverandører registreret deres aktivitetsniveau i en database, VIAS-KaS. Registreringspraksis på området er forbundet med en vis usikkerhed.

Tabel 6 viser, at KaS-leverandørerne igangsatte 1.075 rådgivningsforløb i 2022. Det er 35 færre end i 2021 svarende til et fald på 3 pct.

Tabel 6

Antallet af rådgivningsforløb igangsat af de seks leverandører på KaS-området, 2018-2022

2018	2019	2020	2021	2022
1.147	1.225	986	1.110	1.075

- Siden 2018 har de seks KaS-leverandører registreret deres aktivitetsniveau i en database, VIAS-KaS. Registreringspraksis på området er forbundet med en vis usikkerhed.

3. Leverandørstyring og -samarbejde

VISO har 90 kommunale, regionale, selvejende og private leverandører, som dækker hele landet. De yder specialrådgivning, udredning og eventuelt vidensarbejde vedrørende børn, unge og voksne på social- og specialundervisningsområdet. Leverandørerne har en højt specialiseret viden om og stor erfaring med disse målgrupper. VISO visiterer opgaver til leverandørerne, som vælges efter udbudsrunder, der afholdes mindst hvert femte år. Vurderingsprocessen baserer sig på de vurderingskriterier, der fremgår af udbudsmaterialet. Det handler overordnet om at sikre, at leverandørens tilbudte kvalitet, kompetencer og erfaring samt timepris modsvarer VISOs behov på de udbudte målgruppeområder. Forud for udbuddene afholder VISO typisk dialogmøde for potentielle leverandører og andre interesserede for at få input til udbudsproces og indhold, ligesom der gennemføres en skriftlig høring for at kvalificere udbudsmaterialet.

3.1 Udbud

NCL-udbud

VISO igangsatte i 2022 en udbudsproces af specialiserede ydelser til personer med en NCL-diagnose (Neuronal Ceroid Lipofuscinosis), som er en samlet betegnelse for sygdomme i nervecellerne. Udbuddet vedrører ydelserne specialrådgivning, udredning, option på vidensydelser samt udviklings- og formidlingsaktiviteter og omfatter børn, unge og voksne med en NCL-diagnose. Udbudsmaterialet blev sendt i høring fra den 14. september 2022 til den 5. oktober 2022, hvor tilbudsgivere og bruger- og interesseorganisationer kom med input til udbudsmaterialet. Udbuddet annonceres primo 2023. De nye kontrakter forventes at træde i kraft den 1. juni 2023.

Voksenområdet

VISO gennemførte i 2021 udbud på voksenområdet. Udbuddet omfattede 12 delaftaler. Udbuddet af én delaftale, der omhandlede senfølger efter seksuelle overgreb, blev dog annulleret og genudbudt primo 2022, da VISO havde brug for at udvide antallet af udbudte timer. Det skyldtes en tendens til stigning i henvendelser på området, hvilket kan hænge sammen med en øget opmærksomhed som følge af Social- og Boligstyrelsens nye handlingsplan for indsats til borgere med senfølger efter seksuelle overgreb.

VISO modtog 106 tilbud fordelt på 11 delaftaler fordelt på 54 unikke tilbudsgivere. Herudover modtog VISO ved genudbuddet vedrørende senfølger efter seksuelle overgreb i alt 13 tilbud. Der blev indgået 64 kontrakter med 32 unikke leverandører. Heraf fire leverandører, der ikke tidligere

har haft kontrakter med VISO på voksenområdet. På senfølgeområdet blev der indgået kontrakt med seks af de 13 tilbudsgivere.

De nye kontrakter trådte i kraft den 1. maj 2022 og løber frem til 30. april 2027. Den nye kontakt vedrørende senfølger efter seksuelle overgreb trådte i kraft pr. 1. juni 2022 og følger kadencen for de øvrige delaftaler på voksenområdet.

VISO vurderer, at resultatet af udbudsprocesserne i høj grad imødekommer de i udbudsmaterialet opstillede krav og kriterier for egnede leverandører. Krav og kriterier er formuleret med udgangspunkt i VISOs strategi for udbud, hvor specialrådgivning og udredning sker via de bedst kvalificerede leverandører til den bedst mulige pris, og hvor de valgte leverandørers organisationer understøtter, at de leverede ydelser er fagligt og økonomisk bæredygtige.

Koordinering af Specialrådgivning (KaS)

VISO gennemførte i 2022 udbud af rådgivningsydelser mv. til de seks målgrupper på KaS-området og indgik kontrakter med de leverandører, som også i perioden fra 1. januar 2017 til 31. december 2022 havde kontrakt med VISO på dette område. De nye kontrakter trådte i kraft den 1. januar 2023 og løber til den 31. december 2024 med mulighed for forlængelse tre gange á to år, det vil sige indtil 31. december 2030. Resultaterne af udbudsprocesserne vurderes i høj grad at imødekomme de i udbudsmaterialet opstillede krav og kriterier for egnede leverandører.

3.2 Kvalitetssikring og udvikling af leverandørnetværket

Undervisningsmoduler til VISOs specialister

VISO gennemførte i 2022 undervisnings- og erfaringsudvekslingsforløb fordelt over to moduler for at sikre, at både nye og erfarne VISOs specialister er opdaterede i forhold til specialistrollen, forløbsprocessen og administrative procedurer. VISO udarbejdede i 2022 11 korte videoklip, som guider leverandørerne i brugen af VIAS (VISOs Administrative System). Disse klip erstatter det fysiske VIAS-kursus. VISO gennemførte i 2022 endvidere (efter behov) et opstartsmodul målrettet VISO-leverandører, der ikke har haft en kontrakt med VISO før.

Kontaktpersonordning

VISO videreførte i 2022 kontaktpersonordningen, hvor leverandørnetværket kan få sparring af VISO ved spørgsmål af mere generel karakter (eksempelvis i forhold til kontrakter, økonomi og administrative spørgsmål). Kontaktpersonordningen supplerer samarbejdet mellem specialisterne og VISO omkring de konkrete rådgivningsforløb.

4. VISOs udviklingsprogram

VISO indledte i 2022 et udviklingsprogram, der er etableret på baggrund af en analyseproces sammen med VISOs faglige bestyrelse, hvor VISOs aktuelle ståsted og udviklingspotentiale blev afdækket. Målet med udviklingsprogrammet er, at:

- VISOs rådgivning fortsat er relevant for og brugt af kommuner, tilbud og borgere
- VISO er i stand til at understøtte en mere generel praksisudvikling i de enkelte kommuner og på de enkelte tilbud. Der skal ikke alene være fokus på hjælp i den enkelte sag – kommunen skal også modtage rådgivning på en måde, der løfter sagsbehandlingen og indsatserne mere generelt.
- VISO i højere grad bidrager med viden og data til Social- og Boligstyrelsens øvrige arbejde.
- VISO tilrettelægger processer, der gør det muligt i endnu højere grad at kunne handle hurtigt og relevant i tilfælde af såvel mer- som mindreforbrug.

Udviklingsprogrammet består af følgende fem spor:

Styrket anvendelse af viden og redskaber fra VISO i praksis

Formålet med sporet er at øge vidensproduktionen og sikre, at den viden, der produceres, fortsat matcher de problemstillinger, som kommuner og tilbud møder i deres praksis. Formidlingen af viden skal skærpes, så viden i endnu højere grad omsættes hos modtagerne og bidrager til at styrke praksis. Herudover skal kvalitativ viden fra VISOs rådgivningsforløb opsamles mere systematisk, så den kan anvendes i Social- og Boligstyrelsens samlede videns- og rådgivningsarbejde til gavn for praksis.

Fokus på styrket lokal forankring af viden fra VISOs rådgivning

Formålet med sporet er at udvikle viden og redskaber til at understøtte forankring af viden fra rådgivningsforløb bredere hos modtagerorganisationen, så viden og læring fra forløbene får en vedvarende effekt til gavn for borgerne.

Udvikling af flere ydelsestyper

Formålet med sporet er at kunne tilbyde en bred vifte af rådgivningsydelser, der svarer til kommunernes, tilbuddenes og borgernes behov, og som understøtter kommende tiltag i en forventet specialeplanlægning. Specialeplanlægningen forventes at blive indført på den højt specialiserede

del af handicapområdet og skal være med til at sikre, at mennesker med komplekse handicap mv. får den rette indsats.

Øget viden om rådgivningens virkning på borgerniveau

Formålet med sporet er at opnå viden om virkningen af VISOs rådgivning, herunder hvordan rådgivningen bidrager til at styrke indsatsen over for borgerne. Projektet skal bidrage til at opnå viden om virksomme kerneelementer til gavn for fremtidige rådgivningsforløb og øvrige centre i SOS.

Datastrategi – data, drift og styring

Formålet med sporet er at sikre, at VISOs data har høj kvalitet, og at VISO kan stille data til rådighed for og anvendes af interne og eksterne parter til eksempelvis analyser, vidensprodukter, udvikling af egen praksis, udstilling af data mv.

En række interessenter har været inddraget i arbejdet med udviklingsprogrammet. Det gælder KLS ledernetværk på myndighedsområdet, de administrative styregrupper på socialområdet i Kommunekontaktådene (KKR), øvrige kommunale/regionale ledere og medarbejdere samt VISOs leverandører. Arbejdet med udviklingsprogrammet fortsætter i 2023.

5. Vidensarbejde

VISO har til formål at indsamle og formidle anvendelig viden til kommuner og kommunale, regionale, og private tilbud. VISO løfter opgaven i samarbejde med leverandørnetværket og relevante samarbejdspartnere. I 2022 videreførte og igangsatte VISO en række vidensprojekter.

5.1 Selektiv mutisme

VISO afsluttede i 2022 et toårigt forløb om børn og unge med selektiv mutisme i samarbejde med Langagerskolen, Aarhus Kommune, VIIS/Taleinstituttet, Aalborg Kommune, VISO-specialister og frivillige. Baggrunden for projektet var et behov for viden om, hvordan selektiv mutisme påvirker barnets udvikling, og hvad der ligger bag tavsheden, samt et behov for at give praksisnære perspektiver på, hvordan man bedst hjælper børn med selektiv mutisme og deres netværk. VISO ønskede at fremhæve indefra-perspektivet med beskrivelser fra børn, unge og voksne, der har eller har haft selektiv mutisme, da den videnskabelige og faglige litteratur ofte er præget af tredjepersonsbeskrivelser. I projektet fremhæves det, at selektiv mutisme er en angstlidelse, at den præcise udbredelse er ukendt, samt at personer med selektiv mutisme har et stærkt ønske om at tale, men at angsten gør det umuligt for dem. Reduktion af talepresset og fokus på at øge tryghed og kommunikationsmuligheder er derfor afgørende for at støtte barnet med selektiv mutisme ud af tavsheden.

Arbejdet blev præsenteret på VISO-konferencen i 2022 med udgivelsen af videnspublikationen *Når stemmen forsvinder, og hvordan den genfindes*. Publikationen er målrettet fagpersoner, men kan også læses af forældre, der ønsker mere viden. Der er også udarbejdet to podcast om henholdsvis selektiv mutisme og forældreperspektivet på børn med selektiv mutisme samt et lettilgængeligt hæfte om, hvordan selektiv mutisme opleves af børnene og deres forældre.

Der udkommer i 2023 endnu en videnspublikation om interventioner til, hvordan stemmen genfindes og et inspirationskatalog med pædagogiske tilgange og anbefalinger i arbejdet med børn og unge med selektiv mutisme. I 2023 vil der blive afholdt otte workshops: Fire for forældre og fire for fagprofessionelle i Herning, Odense, Aarhus og Københavns kommuner.

5.2 Tjeklister til at forebygge udadreagerende adfærd hos personer med udviklingshæmning

VISO udviklede i 2022 et redskab, der kan bruges til at mindske og forebygge udadreagerende adfærd hos personer med udviklingshæmning. Redskabet består af otte tjeklister til udvikling af

den pædagogiske praksis omkring en borger. Tjeklisterne er en videreudvikling af et redskab om otte beskyttende faktorer, der blev udviklet og afprøvet til brug i VISOs rådgivningsforløb af Pihl Inklusive og VISO-specialister på området. Tjeklisterne er et dialogredskab og kan anvendes af botilbud, sagsbehandlere og andre til at drøfte de forhold omkring en borger, som kan være medvirkende til udadreagerende adfærd. På den baggrund kan der iværksættes tiltag, som kan styrke borgerens trivsel og forebygge adfærd. Formålet med tjeklisterne er, at tilbud bliver klædt på til bedre at kunne håndtere udadreagerende adfærd, herunder at tilbud, der har stiftet bekendtskab med tjeklisterne gennem VISO rådgivning, fremadrettet bedre selv kan håndtere lignende problemstillinger. VISO har lavet en introduktionsvideo til tjeklisterne, der giver en kort indføring i, hvordan de kan anvendes. Videoen kan findes på VISOs hjemmeside.

5.3 Udviklingshæmning og problematisk forbrug af rusmidler

VISO har i 2022 i samarbejde med Metodecentret udgivet rapporten *Udviklingshæmning og problematisk forbrug af rusmidler – screening og prototype på en behandlingsindsats til personer med udviklingshæmning og lignende kognitive vanskeligheder*. I rapporten indgår en landsdækkende undersøgelse af problemets karakter og omfang, en gennemgang af international forskning på området samt en prototype på en ny støtte- og behandlingsindsats.

Undersøgelsen viser, at blandt borgere med udviklingshæmning, der modtager støtte i eget hjem, er det cirka otte pct., der har problemer med enten stoffer, alkohol eller begge dele. Blandt dem, der bor på botilbud, drejer det sig om cirka tre pct. Samlet set har knap seks pct. af borgere med udviklingshæmning et problematisk forbrug af stoffer eller alkohol. Godt 60 pct. bruger primært alkohol og knap 23 pct. bruger primært hash. Omfanget af rusmiddelproblemer er en anelse lavere end i den generelle befolkning, men kortlægningen viser, at personer med udviklingshæmning har sværere ved at få hjælp. Mere end 70 pct. af det socialfaglige personale omkring borgerne oplever, at der i nogen, høj eller meget høj grad mangler relevante behandlingsindsatser, og ca. to tredjedele af målgruppen får ikke behandling for deres rusmiddelproblem, selvom der er en behandlingsgaranti.

På baggrund af den samlede undersøgelse har Metodecentret udviklet en prototype på en ny støtte- og behandlingsindsats. I prototypen beskrives syv handleprincipper, der har fokus på at øge målgruppens trivsel og afhjælpe deres rusmiddelproblemer. Handleprincipperne relaterer sig til dels det borgernære samarbejde og dels det fagprofessionelle samarbejde på tværs af rusmiddelbehandling og støtteindsats. For hvert princip beskrives overordnet, hvordan handleprincippet kan efterleves og med hvilke konkrete redskaber. Projektet indgår i Social- og Boligstyrelsens

Udviklings- og Investeringsprogrammer (UIP), hvorfor den udviklede prototype er udviklet med henblik på videre modning, afprøvning og udbredelse.

5.4 Temadage om autisme og belastningsreaktioner

VISO gennemførte i efteråret 2022 tre temadage i København, Aarhus og Odense om autisme og belastningsreaktioner med særligt fokus på målgruppen normalt til godt begavede unge og voksne borgere med autismspektrumsforstyrrelser. Tre VISO-leverandører holdt oplæg med afsæt i deres specialiserede viden om målgrupper, metoder og indsatser fra opgaveløsningen i VISO. Temadagene blev afholdt efter ønske af kommunerne, som oplever en stigning i antallet af borgere med autismspektrumsforstyrrelser. Samtidig beskriver kommunale medarbejdere, at det kan svært at finde frem til holdbare indsatser, der er meningsfulde for borgerne, og som kan sikre trivsel og udvikling.

Temadagene var målrettet ledere og sagsbehandlere i kommunernes myndighedsafdelinger, og indholdet var særligt knyttet til kommunal praksis, så den opnåede viden kunne anvendes som grundlag for og kvalificering af deres beslutningsprocesser og faglige indsatser. Der var desuden fokus på, at den opnåede viden skulle bidrage til en højere grad af forståelse for den konkrete målgruppes kompleksitet, udfordringer mv.

Evalueringen af temadagene viste, at 98 pct. af deltagerne oplevede, at temaet var relevant eller meget relevant for dem. 75 pct. oplevede, at det faglige indhold i høj eller meget høj grad levede op til deres forventninger. Der var stor interesse for temadagene med 70 deltagere på hver temadag og med venteliste til følge. Derfor vil temadagene blive gentaget i foråret 2023 i Aarhus og København med plads til 100 deltagere på hver temadag. Målgruppen for temadagene udvides samtidig til medarbejdere i kommunernes aktivitets- og botilbud, bostøtter mv.

5.5 VISOs podcast

VISO udgav for første gang i 2022 en podcast med seks afsnit om indholdet i en række af VISOs videns- og udviklingsprojekter. De forskellige afsnit omhandler: 1) VISOs ydelser, 2) komplicerede anbringelsessager, 3) børn med autismspektrumsforstyrrelser og bekymrende skolefravær, 4) voksne med udviklingshæmning og udadreagerende adfærd, 5) selektiv mutisme for fagfolk og 6) selektiv mutisme for forældre. Undervejs i de enkelte afsnit kommer specialister, fagfolk, sagsbehandlere, pårørende, forskere og ansatte i VISO til orde. Afsnittene varer mellem 15-20 minutter.

5.6 VISO-konferencen

VISO afholder hvert år i december en konference, der har til formål at formidle viden fra det specialiserede socialområde til brug for praksis i kommuner, regioner og private botilbud. I 2022 var der 874 deltagere fra kommunale forvaltninger, kommunale, regionale og private botilbud, brugerorganisationer samt handicap- og udsatteråd. Konferencen havde to hovedoplæg fra psykolog og foredragsholder Dorthe Birkmose og forsker og ph.d. i filosofi Søren Engelsen samt 14 videnssessioner. Dorthe Birkmose fokuserede på menneskets motivation for at løse sine problemer og leve et meningsfuldt liv og på, hvordan fagprofessionelle lykkes med at hjælpe. Søren Engelsens oplæg handlede om professionsetik og gav med afsæt i filosofisk og psykologisk forskning et bud på, hvad fagprofessionelle bør fokusere på for at opretholde etikken i arbejdet med mennesker.

Evalueringen viste, at 84 pct. af deltagerne var tilfredse med konferencen som helhed.

5.7 Igangværende projekter

Viden om førskolebørn med høretab og pragmatiske vanskeligheder

VISO indledte i 2022 arbejdet med at udforme et vejledende informationsmateriale til tale/høre-konsulenter i den kommunale pædagogiske psykologiske rådgivning (PPR). Det skete i samarbejde med VIVE samt konsortiet mellem Center for Høretab og Center for Døvblindhed og Høretab. Informationsmaterialet vil bygge på et litteraturstudie udført af VIVE samt workshops med VISO-specialister, videnspersoner på høretabsområdet samt repræsentanter fra PPR. De sprogstimulerende aktiviteter i materialet er udvalgt med afsæt i forskning, faglitteratur samt VISO-specialisternes praksisnære viden og erfaringer på høretabsområdet. Målet med materialet er at give PPR redskaber til, hvordan de kan arbejde med at støtte førskolebørns udvikling af specifikke pragmatiske færdigheder. Det skyldes, at børns sprogudvikling ikke kun handler om ordforråd og grammatik, men også om at kunne bruge sproget vellykket i sociale sammenhænge. For nogle børn med høretab kan det være vanskeligt at knække koderne til et passende sprogbrug. VISO forventer, at informationsmaterialet bliver publiceret i foråret 2023.

Videnskortlægning om ADHD og autismspektrumsforstyrrelser

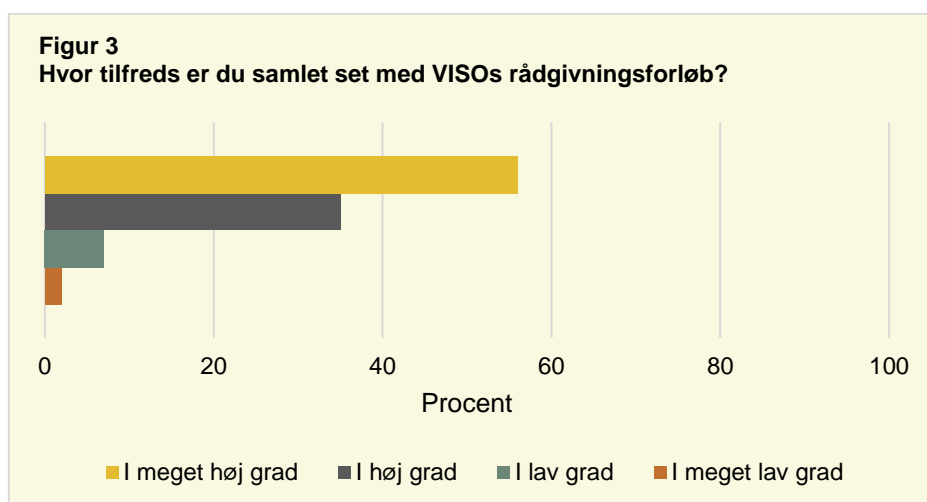
VISO og Handicap-kontoret i Social- og Boligstyrelsen igangsatte i 2022 i samarbejde med VIVE en videnskortlægning af virksomme indsatser til børn og unge med autismspektrumsforstyrrelser, ADHD eller en kombination af disse. Videnskortlægningen består af interviews med eksperter på området og en systematisk litteratursøgning med fokus på virksomme indsatser. Det er hensigten, at videnskortlægningen skal danne fundament for en udarbejdelse af nationale anbefalinger om indsatsen for målgrupperne med ønsket om at styrke både den kommunale prak-

sis på myndigheds- og tilbudsområdet og VISOs rådgivningsmuligheder. Behovet for at få opdateret viden om virksomme indsatser for de to målgrupper skyldes en stigning i antallet af personer med ADHD og/eller autismspektrumsforstyrrelser samtidig med, at der de seneste år er sket en stor udvikling på begge områder, hvor nye paradigmer og pædagogiske tilgange er vundet frem. Videnskortlægningen vil blive udgivet i foråret 2023, og det forventes, at de nationale anbefalinger kan præsenteres på VISO-konferencen 2023.

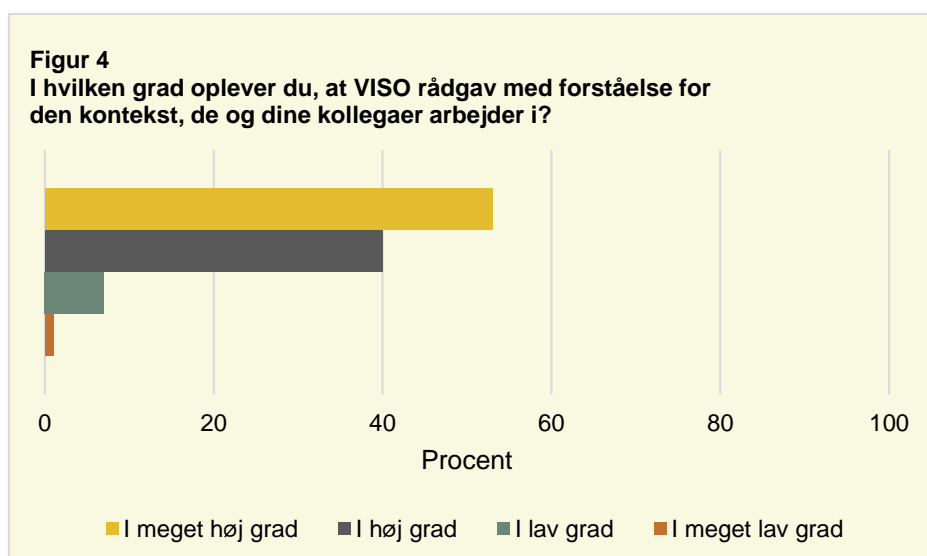
6. Kvalitetssikring

6.1 Tilfredsheden med VISOs rådgivning

VISO undersøger via spørgeskemaer, om modtagerne har været tilfreds med det gennemførte rådgivningsforløb. *Figur 3* viser, at 91 pct. af modtagerne i 2022 svarede, at de samlet set i meget høj grad eller høj grad var tilfredse med rådgivningsforløbet, mens *figur 4* viser, at 93 pct. af modtagerne oplevede, at VISO rådgav med forståelse for den kontekst, som de og deres kolleger arbejder i. Tilfredsgraden er henholdsvis 3 pct. og 1 pct. lavere end i 2021.

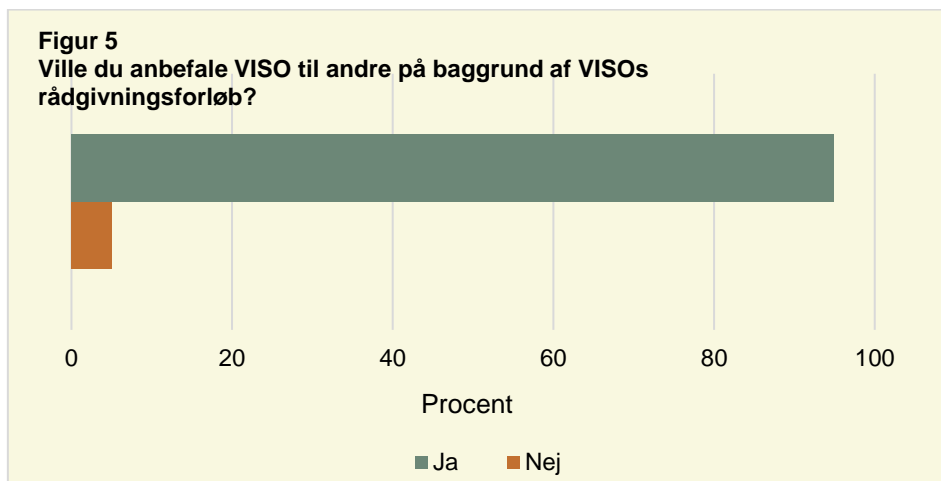
- Svarprocenten er 47.

- Svarprocenten er 47.

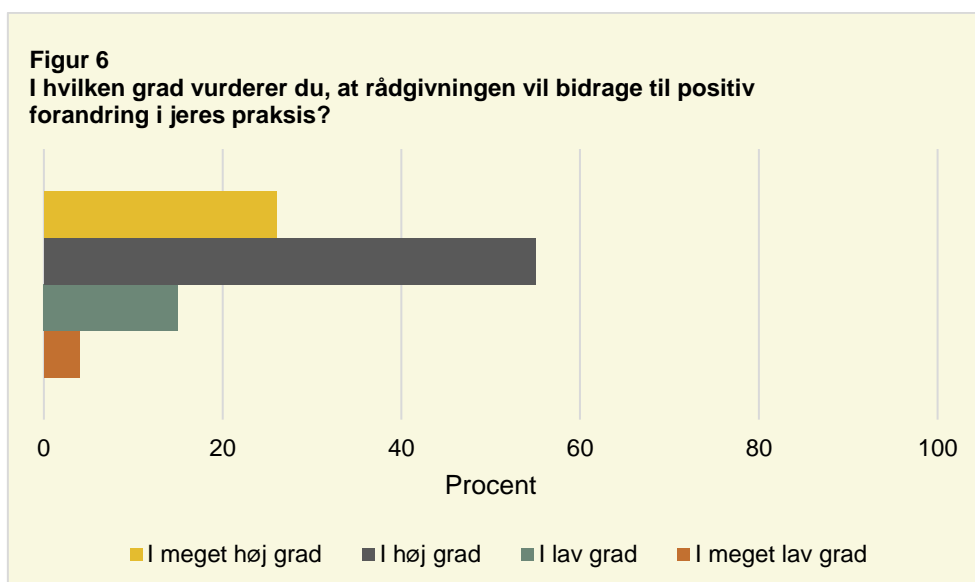

Figur 5 viser, at 95 pct. af modtagerne i 2022 ville anbefale VISO til andre på baggrund af rådgivnings-forløbet. Det er 2 pct. lavere end i 2021.

- Svarprocenten er 47.

Figur 6 på viser, at 81 pct. af modtagerne af rådgivningen i 2022 i meget høj grad eller høj grad vurderede, at rådgivningen bidrog til positiv forandring i deres praksis. Det er 3 pct. lavere end i 2021.

- Svarprocenten er 47.

6.2 Kommunesurvey 2022

VISO udsender hvert år en rundspørge til alle kommuner for at få en bred pejling af deres oplevelse af og tilfredshed med VISO ydelser. Svarene anvender VISO i de løbende bestræbelser på at levere så relevante ydelser som muligt til kommunerne.

Undersøgelsen i 2022 viste, at kommunerne fortsat er meget tilfredse med VISOs rådgivning.

Ifølge 88 pct. af respondenterne svarede indholdet i rådgivningsforløbet til deres behov, og 84 pct. af respondenterne vurderede, at VISOs rådgivning bidrog til at skabe den ønskede forandring. Rundspørgen viste også, at 91 pct. af respondenterne overordnet fandt kvaliteten af rådgivningen tilfredsstillende. Tilfredsheden i 2022 er gennemgående en smule lavere i forhold til de foregående år.

I rundspørgen fremhæver mange, at de oplevede, at VISOs rådgivning var relevant og givende, og at rådgivningen gav konkrete redskaber, der kunne arbejdes videre med. Ydermere fremhævede de, at VISOs konsulenter gav faglig sparring, der kunne føre en sag videre, og at VISOs specialister besad og formidlede viden, der blev gjort relevant og praksisnær for henvender.

Respondenterne har i lighed med de foregående års surveys haft mulighed for at komme med forslag til ændringer i VISOs praksis mv. Her har nogle af respondenterne peget på vigtigheden i, at anbefalingerne fra VISOs rådgivningsforløb tænkes ind i den pågældende kommunes eller situations rammer, og at det fra start er tydeligt, hvilke forventninger der er til henvender i forbindelse med et rådgivningsforløb.

Respondenterne kunne også komme med input til VISOs udviklingsprogram, *jf. kapitel fire*. Her ønskede flere, at VISO kunne få mulighed for at tilbyde et opfølgingsmøde et halvt års tid efter et afsluttet rådgivningsforløb. Derudover var der ønsker om kortere rådgivningsforløb i forhold til forskellige situationer/problemstillinger, hvor sådanne kunne være fagligt relevant. Respondenternes svar bekræfter de tilbagemeldinger, som VISO har fået i forskellige dialogfora og workshops med kommunale fagfolk og ledere i løbet af 2022.

7. Øvrige aktiviteter i VISO

7.1 Task Force

VISO er en del af Den Permanente Task Force på området for udsatte børn og unge og for Den Permanente Task force på handicapområdet, hvor Social- og Boligstyrelsen og Ankestyrelsen samarbejder om at tilbyde hjælp til kommuner, der ønsker at styrke kvaliteten i deres sagsbehandling. VISO bidrager med socialfaglige kompetencer og bistår blandt andet med vurderinger af konkrete sager, afholdelse af læringsdage samt deltagelse i løbende udviklingsmøder med kommunerne.

I 2022 blev der igangsat længerevarende analyse- og udviklingsforløb i fire kommuner på området for udsatte børn og unge og fire kommuner på handicapområdet. Et længerevarende forløb er på ca. to år og indebærer en analysefase med anbefalinger til at styrke området samt et efterfølgende udviklingsforløb, hvor kommunen med sparring fra Task Forcen arbejder videre med de anbefalinger, der er givet. I 2022 afholdt Task Forcen på handicapområdet desuden fire kortere lærings- og formidlingsforløb.

7.2 Socialfaglig rådgivning i forhold til COVID-19

VISO modtog 101 henvendelser i 2022 fra fagprofessionelle, borgere m.fl., der ønskede socialfaglig sparring og rådgivning vedrørende håndteringen af sundhedsmyndighedernes anbefalinger og retningslinjer i forhold til COVID-19. Det drejede sig blandt andet om pædagogiske tilgange i forhold til borgere med corona på botilbud mv. og retningslinjer i forhold til magtanvendelse. Henvendelser, der vedrørte sundhedsfaglige spørgsmål, blev henvist til sundhedsmyndighederne.

7.3 Socialfaglig rådgivning i forhold til fordrevne ukrainere

VISO oprettede i marts 2022 en mail-hotline, hvor kommuner kunne henvende sig inden for VISOs eksisterende opgavefelt med socialfaglige spørgsmål i forhold til indsatsen til fordrevne ukrainere. Mail-hotlinen modtog 41 henvendelser i løbet af året. Derudover fik VISO 10 telefoniske henvendelser vedrørende fordrevne ukrainere.

VISO etablerede også et forum sammen med Center mod Menneskehandel, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, Red Barnet og UNICEF, hvor parterne kan orientere hinanden og drøfte mulige samarbejdsflader og behov for koordinering angående Ukraine-situationen.

8. Økonomi

VISOs samlede finanslovsbevilling (§ 15.11.31) til indkøb af rådgivning mv. af kommuner, borgere og kommunale, regionale og private tilbud udgjorde i alt 250,0 mio. kr. i 2022. Bevillingen er fordelt på to underkonti: 10) Rådgivning og udredning og 20) Koordination af specialrådgivning og vidensudvikling.

Bevillingen på underkonto 10) Rådgivning og udredning var på 142 mio. kr. i 2022, *jf. tabel 7*. Det forventede forbrug i 2022 blev ved udgangen af året nedjusteret i forbindelse med en udgiftsopfølgning. Der blev forbrugt 112,3 mio. kr. svarende til et mindreforbrug i 2022 på 29,7 mio. kr.

Mindreforbruget i 2022 skal ses i lyset af, at den høje efterspørgsel efter VISOs rådgivning i 2020 fortsatte ind i 2021. Derfor måtte VISO i maj og september 2021 iværksætte initiativer for at skabe balance mellem ressourcer og aktiviteter, *jf. afsnit 1.2*. Det førte til, at der blev igangsat betydeligt færre rådgivningsforløb i anden halvdel af 2021, hvilket også smittede af på udgiftsudviklingen i 2022, da rådgivningsforløbene typisk varer seks-otte måneder. De færre rådgivningsforløb, der blev igangsat i 2. halvdel af 2021, medførte således også færre udgifter i 2022. Derudover fortæller kommunerne, at de bedre kan håndtere de store målgrupper, som tidligere har fyldt i VISOs rådgivningsforløb. VISO er i løbende dialog med kommunerne om årsagerne til mindreforbruget.

Udgifterne faldt med 25,3 mio. kr. fra 2021 til 2022 svarende til et fald på 18 pct. efter et fald på fire pct. fra 2020 til 2021.

Tabel 7

VISOs bevilling og forbrug – rådgivning, udredning og vidensarbejde, 2011-2022 (mio. kr.)

Finanslovskonto												
§15.11.31.10	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bevilling	147,7	134,2	138,8	140,7	143,4	144,4	135,3	137,2	138,7	140,2	140,1	142,0
Forbrug	108,9	117,6	113,3	121,6	129,4	139,6	131,9	120,9	136,5	143,9	137,6	112,3

Bevillingen på underkonto 20) Koordination af specialrådgivning og vidensudvikling udgjorde 108,0 mio. kr. i 2022. Heraf blev brugt 105,6 mio. kr., hvorfor der var et mindreforbrug på 2,4 mio. kr.

Social- og Boligstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk